

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (tionde avdelningen)

den 9 februari 2022*

”Begäran om förhandsavgörande – Artikel 99 i domstolens rättegångsregler – Kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel – Förordning (EU) nr 1151/2012 – Ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar – Artikel 9 – Nationellt skydd under en övergångsperiod – Geografisk beteckning som avser en jordbruksprodukt, vilken registrerats i enlighet med lagstiftningen i en medlemsstat och som åtnjuter skydd på nationell nivå”

I mål C-35/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Varhoven kasationen sad (Högsta domstolen, Bulgarien) genom beslut av den 29 december 2020, som inkom till domstolen den 19 januari 2021, i målet

”Konservinvest” OOD

mot

”Bulkons Parvomay” OOD,

meddelar

DOMSTOLEN (tionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden I. Jarukaitis (referent) samt domarna M. Ilešič och Z. Csehi,

generaladvokat: N. Emiliou,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ”Konservinvest” OOD, genom Y. Ivanova och P. Angelov, advokati,
- ”Bulkons Parvomay” OOD, genom M. Georgieva-Tabakova, advokat,

* Rättegångsspråk: bulgariska.

– Europeiska kommissionen, inledningsvis genom M. Konstantinidis, I. Naglis och G. Koleva, därefter genom M. Konstantinidis och G. Koleva, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet enligt artikel 99 i domstolens rättegångsregler genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat

följande

Beslut

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 343, 2012, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan ”Konservinvest” OOD och ”Bulkons Parvomay” OOD (nedan kallat Bulkons). Målet rör Konservinvests användning av varumärken, vilket utgör intrång i Bulkons rättigheter till den geografiska beteckningen ”Lyutenitsa Parvomay”.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning (EG) nr 510/2006

- 3 I artikel 5.8 andra stycket i rådets förordning (EG) nr 510/2006 av den 20 mars 2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 93, 2006, s. 12), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1791/2006 av den 20 november 2006 (EUT L 363, 2006, s. 1) (nedan kallad förordning nr 510/2006), föreskrevs att Republiken Bulgarien och Rumänien skulle införa de bestämmelser i lagar eller andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 5.4–5.7 senast ett år efter anslutningen.
- 4 I artikel 5.11 i förordning nr 510/2006 föreskrevs dessutom följande:

”För Bulgarien och Rumänien får nationellt skydd för geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar som gäller vid anslutningen fortsätta under tolv månader efter anslutningen.

Om en ansökan om registrering enligt denna förordning överlämnas till kommissionen före utgången av den ovan nämnda perioden skall skyddet upphöra den dag då det fattas beslut om registrering enligt denna förordning.

Den berörda medlemsstaten skall bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt skydd för det fall beteckningen inte skulle vara registrerad i betydelsen enligt denna förordning.”

- 5 Förordningen har med verkan från den 3 januari 2013 upphävts och ersatts genom förordning nr 1151/2012.

Förordning nr 1151/2012

6 I skälen 13–15, 17, 18, 20 och 24 i förordning nr 1151/2012 anges följande:

”(13) ... följande bestämmelser [bör] slås samman i en enda rättslig ram som omfattar de nya eller uppdaterade bestämmelserna i [rådets förordningar (EG) nr 509/2006 av den 20 mars 2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 93, 2006, s. 1)] och [nr 510/2006] och de bestämmelser i förordningarna [nr 509/2006 och nr 510/2006] som bibehålls.

(14) Av tydlighets- och öppenhetsskäl bör förordningarna [nr 509/2006 och nr 510/2006] därför upphävas och ersättas av den här förordningen.

(15) Tillämpningsområdet för denna förordning bör begränsas till de jordbruksprodukter som är avsedda att användas som livsmedel som förtecknas i bilaga I till fördraget och till en förteckning över produkter som inte ingår i den bilagan men som är nära knutna till jordbruksproduktionen eller till landsbygdsekonomin.

...

(17) Tillämpningsområdet för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar bör begränsas till produkter där det finns ett självklart samband mellan produktens eller livsmedlets egenskaper och det geografiska ursprunget. ...

(18) De särskilda målen med att skydda ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar är att jordbrukare och producenter ska kunna tillförsäkras skälig avkastning av en bestämd produkts kvalitet och egenskaper eller dess tillverknings sätt och ge tydlig information om produkter vars särskilda egenskaper är knutna till det geografiska ursprunget, så att konsumenterna i sin tur kan göra mer medvetna inköpsval.

...

(20) Ett unionsregelverk som skyddar ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar genom att föreskriva att de ska införas i ett register underlättar utvecklingen av de instrumenten, eftersom den resulterande, mer enhetliga, strategin säkerställer sund konkurrens mellan producenter av produkter som är försedda med sådana beteckningar och stärker produkternas trovärdighet för konsumenterna. ...

...

(24) Om en geografisk beteckning eller en ursprungsbeteckning ska kunna omfattas av skydd på medlemsstaternas territorium bör den endast registreras på unionsnivå. Från och med dagen för ansökan om sådan registrering på unionsnivå bör medlemsstaterna kunna bevilja skydd på nationell nivå under en övergångsperiod utan att detta påverkar handeln inom unionen eller den internationella handeln. ...”

- 7 Artikel 1 i förordning nr 1151/2012 har rubriken ”Syfte”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Denna förordning syftar till att hjälpa producenter av jordbruksprodukter och livsmedel att förmedla information om produkternas och livsmedlens egenskaper och om särskilda kvaliteter, som beror på de jordbruksmetoder som använts, till köpare och konsumenter, och därigenom säkerställa att

- a) det föreligger sund konkurrens för jordbrukare och producenter som framställer jordbruksprodukter och livsmedel med mervärdesskapande egenskaper och kvaliteter,

...

Åtgärderna i denna förordning är avsedda att stödja jordbruks- och bearbetningsverksamhet samt jordbrukssystem för högkvalitativa produkter och därigenom bidra till att målen för landsbygdens utveckling uppnås.”

- 8 I artikel 2 i förordningen preciseras förordningens tillämpningsområde. I punkt 1 första stycket i den artikeln föreskrivs följande:

”Denna förordning omfattar jordbruksprodukter avsedda att användas som livsmedel och som ingår i bilaga I till [EUF-]fördraget samt andra jordbruksprodukter och livsmedel som ingår i bilaga I till denna förordning.”

- 9 Avdelning II i förordningen, med rubriken ”Skyddade ursprungsbe-teckningar och skyddade geografiska beteckningar”, innehåller artiklarna 4–16. I artikel 4 i samma förordning, med rubriken ”Syfte”, föreskrivs följande:

”En ordning för skyddade ursprungsbe-teckningar och skyddade geografiska beteckningar inrättas i syfte att hjälpa producenter av produkter som har samband med ett geografiskt område genom att

- a) trygga rimlig avkastning med hänsyn till produktkvaliteten,
b) säkerställa enhetligt skydd för namn som en immateriell rättighet på unionens territorium,
c) ge konsumenterna tydlig information om produkternas mervärdesskapande kvaliteter.”

- 10 Artikel 5 i förordning nr 1151/2012 har rubriken ”Krav på ursprungsbe-teckningar och geografiska beteckningar”. I punkterna 1 och 2 i den artikeln föreskrivs följande:

”1. I denna förordning avses med *ursprungsbe-teckning* ett namn som identifierar en produkt

- a) som härstammar från en viss ort eller region eller, i undantagsfall, ett visst land,
b) vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på en viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som förknippas med den, och
c) vars samtliga produktionsled äger rum i det avgränsade geografiska området.

2. I denna förordning avses med *geografisk beteckning* det namn som identifierar en produkt
- som härstammar från en viss ort eller region eller ett visst land,
 - vars särskilda kvalitet, rykte eller andra egenskaper huvudsakligen kan tillskrivas det geografiska ursprunget, och
 - för vilken minst ett av produktionsleden äger rum i det avgränsade geografiska området.”
- 11 I artikel 9 i förordningen, med rubriken ”Nationellt skydd under en övergångsperiod”, föreskrivs följande:
- ”Medlemsstaten får på nationell nivå, med verkan från och med den dag då ansökan inkom till kommissionen, bevilja, endast tillfälligt, skydd för ett namn enligt denna förordning.
- Sådant nationellt skydd ska upphöra att gälla från och med den dag då det antingen fattas beslut om registrering enligt denna förordning eller den inlämnade ansökan dras tillbaka.
- Om namnet inte registreras enligt denna förordning, ska den berörda medlemsstaten bära hela ansvaret för följderna av ett sådant nationellt skydd.
- Åtgärder som medlemsstaterna vidtar med stöd av första stycket ska endast ha verkan nationellt och får inte påverka handeln inom unionen eller den internationella handeln.”
- 12 Artikel 12, med rubriken ”Namn, symboler och beteckningar”, i förordningen, har följande lydelse:
- ”1. Skyddade ursprungsbeteckningar eller skyddade geografiska beteckningar får användas av varje aktör som saluför en produkt som uppfyller kraven i den aktuella specifikationen.
- ...
3. ... Uppgifterna *skyddad ursprungsbeteckning* eller *skyddad geografisk beteckning* ... får finnas med i märkningen.
4. Dessutom får följande också återfinnas på märkningen: bilder av det geografiska ursprungsområdet, som avses i artikel 5, och text, grafik eller symboler som hänvisar till den medlemsstat och/eller region där detta geografiska ursprungsområde är beläget.
- ...”
- 13 I kapitel IV i avdelning V, med rubriken ”Gemensamma bestämmelser”, i samma förordning fastställs ansöknings- och registreringsförfaranden avseende bland annat ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar.

Bulgarisk rätt

Lagen om varumärken och geografiska beteckningar

- 14 I Zakon za markite i geografskite oznachenia (lagen om varumärken och geografiska beteckningar) (DV nr 81 av den 14 september 1999), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad ZMGO), föreskrevs följande i artikel 51.1–51.3:

”1) Med geografisk benämning avses en ursprungsbeteckning och en geografisk beteckning.

2) Ursprungsbeteckningen är namnet på ett land, en region eller en viss ort i detta land, som används för att beskriva en vara som härstammar från landet, regionen eller orten och vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på en viss geografisk omgivning med de naturliga och mänskliga faktorer som förknippas med den.

3) Den geografiska beteckningen är namnet på ett land, en region eller en viss ort i detta land, som används för att beskriva en vara som härstammar från landet, regionen eller orten och vars kvalitet, rykte eller andra egenskaper kan tillskrivas det geografiska ursprunget.”

- 15 I artikel 53.1 och 53.2 ZMGO föreskrevs följande:

”1) Rättsligt skydd för den geografiska benämningen beviljas genom att den registreras hos patentverket.

2) Det rättsliga skyddet omfattar förbud mot:

1. Varje kommersiellt bruk av den geografiska benämningen för produkter som är jämförbara med den produkt som har registrerats, i den mån användningen innebär att produktens anseende exploateras.

2. Varje missbruk eller imitation av den geografiska benämningen, även när produktens verkliga ursprung anges eller användningen av den har översatts eller åtföljs av uttryck som ”stil”, ”art”, ”typ”, ”imitation”, eller liknande.

3. Alla andra osanna eller vilseledande uppgifter om ursprung, härkomst, beskaffenhet eller väsentliga egenskaper hos produkten som anges på den inre eller yttre förpackningen, i reklammaterial eller handlingar gällande produkten i fråga, liksom uppgifter som är ägnade att inge en oriktig föreställning om produktens verkliga ursprung.

Alla andra förfaranden som kan vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung.”

- 16 I artikel 76 ZMGO föreskrevs följande:

”1) Talan om intrång i rättigheter enligt denna lag kan väckas i följande fall:

1. för att fastställa de faktiska omständigheterna i samband med intrånget,

2. för att få intrånget att upphöra,

3. för att få ersättning för skadan,

4. i syfte att beslagta och förstöra de varor som är föremål för intrånget samt de hjälpmedel som använts för att begå det.

2) I samband med den talan som avses i punkt 1 kan käranden vid domstolen begära följande:

...

3. Offentliggörande av domslutet på svarandens bekostnad i två dagstidningar och under sändningstiden för ett rikstäckande tv-program som sänds av ett programföretag, vilka fastställs av domstolen.”

17 ZMGO upphävdes den 22 december 2019 (DV nr 98 av den 13 december 2019).

Övergångs- och slutbestämmelserna till lagen om ändring och komplettering av ZMGO

18 I artikel 8 i övergångs- och slutbestämmelserna i lagen om ändring och komplettering av ZMGO (DV nr 61 av den 24 juli 2018), föreskrivs följande:

”1) Innehavare av rättigheter till geografiska benämningar som registrerats för jordbruksprodukter eller livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för förordning [nr 1151/2012] får inte väcka talan om intrång fram till dess att denna lag träder i kraft.

2) Administrativa förfaranden av straffrättslig karaktär får inte inledas för intrång i geografiska benämningar som registrerats för jordbruksprodukter eller livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för förordning [nr 1151/2012], vilka begåtts innan denna lag trädde i kraft.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

19 Konservinvest, ett bolag med säte i Bulgarien, beviljades den 12 februari 1999 registrering av det sammansatta varumärket ”K Konservinvest Parvomayska lyutenitsa” vid Republiken Bulgariens patentverk (nedan kallat patentverket) för att beteckna produkten ”lyutenitsa”. Dessutom beviljades bolaget den 3 maj 2005 registrering av det sammansatta varumärket ”Parvomayska lyutenitsa Rachenitsa” – efter att en registreringsansökan lämnats in den 15 maj 2003 – för att beteckna samma produkt. Beståndsdelarna ”parvomayska lyutenitsa” i dessa två varumärken är inte skyddade.

20 Genom beslut av patentverkets ordförande som meddelades den 3 juli 2013 registrerades Bulkons, ett bolag som också har sitt säte i Bulgarien, med stöd av ZMGO – vilken då var gällande – som användare av den geografiska beteckningen ”Lyutenitsa Parvomay” (nedan kallad den omtvistade geografiska beteckningen), för produkten ”lyutenitsa”, eftersom Parvomay är en kommun i Bulgarien. Bulkons ingav ansökan om registrering av den geografiska beteckningen den 14 mars 2013.

21 Konservinvest överklagade beslutet till förvaltningsdomstol och yrkade att det skulle ogiltigförklaras, eftersom patentverkets ordförande inte var behörig att registrera en geografisk beteckning för en jordbruksprodukt, eftersom en sådan registrering regleras av förordning nr 1151/2012 och endast är möjlig på unionsnivå, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i den förordningen. Varhoven administrativen sad (Högsta förvaltningsdomstolen, Bulgarien)

ogillade överklagandet genom dom av den 12 juli 2017, med motiveringen att förordningen inte var tillämplig på tvisten, eftersom syftet med den omtvistade registreringen inte var att erhålla skydd enligt förordningen.

- 22 Bulkons väckte dessutom, med stöd av artikel 76.1 leden 1–3, jämförd särskilt med artikel 76.1 led 4 och 76.2 led 3 ZMGO, talan mot Konservinvest vid Sofiyski gradski sad (Stadsdomstolen i Sofia, Bulgarien). Bulkons yrkade bland annat att det skulle fastställas att det hade gjorts intrång i bolagets rättigheter till den omtvistade geografiska beteckningen genom att Konservinvest hade använt flera varumärken, däribland de varumärken som anges i punkt 19 ovan, för att beteckna produkten "lyutenitsa", att Konservinvest skulle förpliktas att upphöra med intrånget och ersätta den skada som vållats med ett belopp på 636 284,16 bulgariska leva (BGN) (cirka 325 000 euro) och att de produkter som var föremål för intrånget skulle beslagtas och förstöras.
- 23 Genom dom av den 30 november 2017 ogillade Sofiyski gradski sad (Stadsdomstolen i Sofia) talan med motiveringen att den avsåg en produkt som förordning nr 1151/2012 är direkt tillämplig på och att det enligt förordningen krävs att geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel registreras vid kommissionen.
- 24 Bulkons överklagade denna dom till Sofiyski Apelativen sad (Appellationsdomstolen i Sofia, Bulgarien), som biföll överklagandet i sin helhet genom dom av den 28 februari 2019. Nämnda domstol fann att talan kunde tas upp till sakprövning, eftersom artikel 8.1 i övergångs- och slutbestämmelserna till lagen om ändring och komplettering av ZMGO inte var tillämplig i det mål som anhängiggjorts vid den, och att talan var välgrundad, eftersom ZMGO och förordning nr 1151/2012 reglerar olika förhållanden och säkerställer ett parallellt skydd för olika rättigheter.
- 25 Konservinvest överklagade domen till Varhoven kasatsionen sad (Högsta domstolen, Bulgarien), som är den hänskjutande domstolen. Den hänskjutande domstolen har angett att den måste bedöma huruvida den talan som väckts av Bulkons kan tas upp till sakprövning och att den i detta syfte måste avgöra huruvida den omtvistade geografiska beteckningen är skyddad i enlighet med den bulgariska lagstiftningen.
- 26 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende preciserat att registreringen av en geografisk beteckning vid patentverket, inbegripet för jordbruksprodukter och livsmedel, i enlighet med den lagstiftningen ger den geografiska beteckningen ett nationellt skydd som gör det möjligt att vidta rättsliga åtgärder om ett rättssubjekt gör intrång i användningen av den. En sådan geografisk beteckning ger konsumenterna garantier för att den produkt som avses med den geografiska beteckningen har en hög kvalitet och beskriver produktens särskilda egenskaper. Den skapar dessutom ett hinder för den försämring av kvaliteten som skulle bli följden om icke registrerade producenter framställer samma produkt.
- 27 Mot bakgrund av utvecklingen av internationella bestämmelser och unionsbestämmelser om skydd för geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel, vars kvalitet och unika karaktär är förknippade med vissa regioner i unionen, och med beaktande av artikel 9 samt skälen 15 och 24 i förordning nr 1151/2012, anser den hänskjutande domstolen att det är möjligt att det inte går att registrera och ge rättsligt skydd åt dessa produkter på nationell nivå. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att när en tvist har uppstått mellan lokala producenter som framställer en och samma jordbruksprodukt, i fråga om en geografisk beteckning som endast har registrerats på nationell nivå och när det är fråga om intrång som begåtts i samma

medlemsstat, är möjligheten att enbart på nationell nivå registrera jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av förordning nr 1151/2012 och erhålla ett konkret skydd enbart i den medlemsstaten inte uttryckligen utesluten enligt unionsrätten.

- 28 Mot denna bakgrund beslutade Varhoven kasatsionen sad (Högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Tillåter artikel 9 i [förordning nr 1151/2012], förutom i fall av skydd under en övergångsperiod enligt denna bestämmelse, ett nationellt system för registrering och skydd av geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, och tillåter bestämmelsen att medlemsstaterna tillämpar andra parallella bestämmelser på nationell nivå (som liknar det parallella varumärkessystemet) för att avgöra tvister om intrång i rätten till en sådan geografisk beteckning mellan lokala producenter som framställer och saluför jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av [förordning nr 1151/2012] i den medlemsstat där den geografiska beteckningen registrerats?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 29 Av artikel 99 i domstolens rättegångsregler följer att om svaret på en fråga i en begäran om förhandsavgörande klart kan utläsas av rättspraxis, får domstolen på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten när som helst avgöra målet genom ett motiverat beslut.
- 30 Domstolen finner att denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande mål.
- 31 EU-domstolen konstaterar inledningsvis att även om ordalydelsen i tolkningsfrågan endast avser artikel 9 i förordning nr 1151/2012, framgår det av beslutet om hänskjutande att den hänskjutande domstolen vill få klarhet i räckvidden av hela det system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som föreskrivs i denna förordning.
- 32 Den hänskjutande domstolen ska således anses ha ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida förordning nr 1151/2012 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, i vilken det föreskrivs ett nationellt system för registrering och skydd av geografiska beteckningar avseende jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av förordningens tillämpningsområde, vilket endast är tillämpligt på tvister om intrång i de rättigheter som följer av beteckningarna mellan näringsidkare i den medlemsstaten, som – i nämnda medlemsstat – framställer de produkter för vilka de geografiska beteckningarna har registrerats i enlighet med lagstiftningen.
- 33 Domstolen påpekar inledningsvis att förordning nr 1151/2012, såsom framgår av skälen 13 och 14 däri, medför att bland annat de nya eller uppdaterade bestämmelserna i förordning nr 510/2006 samt de bestämmelser i den förordningen som bibehållits slås samman i en enda rättslig ram. Förordning nr 1151/2012 ersätter förordning nr 510/2006. Domstolens praxis avseende de bestämmelser i förordning nr 510/2006 som återges i förordning nr 1151/2012 är således fortfarande relevant för tolkningen av motsvarande bestämmelser i förordning nr 1151/2012. Eftersom förordning nr 510/2006 upphävde och ersatte rådets förordning (EEG) nr 2081/92 av den 14 juli 1992 om skydd för geografiska och ursprungsbeteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 208, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 153), är domstolens praxis avseende de bestämmelser i den sistnämnda förordningen som återges i förordning nr 510/2006, och därefter i förordning nr 1151/2012, också relevant för den tolkningen.

- 34 Vad gäller den ställda frågan ska det för det första påpekas att förordning nr 1151/2012, såsom framgår av skäl 20 första meningen, skäl 24 och artikel 4 däri, bland annat har till syfte att garantera att de ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som omfattas av förordningen ges ett enhetligt skydd inom unionen. Genom förordningen och i detta syfte infördes en skyldighet att registrera ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar på unionsnivå för att de ska kunna åtnjuta ett skydd i alla medlemsstater (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 107 och 108).
- 35 Förordning nr 1151/2012, som bland annat antagits med stöd av artikel 43.2 FEUF, utgör ett redskap för den gemensamma jordbrukspolitiken som väsentligen syftar till att garantera konsumenterna att jordbruksprodukter försedda med en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning som registrerats i enlighet med denna förordning har vissa särskilda egenskaper till följd av att de kommer från ett visst geografiskt område, så att deras geografiska härkomst innebär en kvalitetsgaranti. Producenter på jordbruksområdet kan därmed tillförsäkra sig större inkomster genom verkliga insatser för att förbättra kvaliteten och förhindra att tredje man orättmätigt drar nytta av det goda anseende som är en följd av produkternas kvalitet (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 109–111 och där angiven rättspraxis), vilket särskilt avspeglas i skäl 18 samt artiklarna 1 och 4 i förordningen.
- 36 Om medlemsstaterna får tillåta sina producenter att inom landet använda någon av de beteckningar eller symboler som enligt artikel 12 i förordning nr 1151/2012 är förbehållna ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som registrerats enligt denna förordning, på grundval av en nationell rättighet för vilken kan tänkas ställas lägre krav på produkterna i fråga än dem som gäller enligt nämnda förordning, riskerar denna kvalitetsgaranti – som är det centrala ändamålet med de ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som beviljas med stöd av samma förordning – att inte kunna säkerställas. Detta skulle också vara till men för målsättningen om likvärdig konkurrens inom den inre marknaden mellan dem som producerar produkter som bär dessa beteckningar eller symboler och skulle i synnerhet kunna inverka menligt på de rättigheter som bör förbehållas producenter som gjort verkliga insatser för att förbättra kvaliteten i avsikt att få använda en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning som registrerats i enlighet med förordning nr 1151/2012 (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkt 112).
- 37 Denna risk för att det centrala syftet att garantera kvaliteten på de berörda jordbruksprodukterna motverkas är desto mer överhängande eftersom det, till skillnad från vad som gäller varumärken, inte parallellt har skett någon harmonisering på unionsnivå av eventuella nationella system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkt 113).
- 38 Av detta följer att målet med förordning nr 1151/2012 inte är att upprätta ett kompletterande system för skydd av kvalificerade ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar – det vill säga ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som uppfyller kraven i artikel 5 i förordningen – vid sidan om nationella bestämmelser som kan fortsätta att tillämpas, utan att införa ett enhetligt och uttömmande system för skydd av sådana beteckningar (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkt 114).
- 39 Att det system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som föreskrivs i förordning nr 1151/2012 är uttömmande framgår av den omständigheten att registreringsförfarandet i förordning nr 1151/2012 grundar sig på en kompetensfördelning

mellan den berörda medlemsstaten och kommissionen. I enlighet med det ansöknings- och registreringsförfarande som föreskrivs i kapitel IV i avdelning V i förordning nr 1151/2012 kan kommissionen nämligen bara besluta att registrera en ursprungsbeteckning eller en geografisk beteckning, om den berörda medlemsstaten har ingett en ansökan härom, vilket bara kan göras om medlemsstaten har kontrollerat att den är berättigad. De nationella registreringsförfarandena är således integrerade i unionens beslutsprocess och utgör en väsentlig del av denna. De kan inte existera utanför systemet för unionsskydd (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 116 och 117 och där angiven rättspraxis).

- 40 I detta sammanhang ska det påpekas att det i artikel 9 i förordning nr 1151/2012 föreskrivs att medlemsstaterna på eget ansvar får bevilja ett nationellt skydd under en övergångsperiod till dess att ett beslut om registrering enligt denna förordning fattas eller den inlämnade ansökan dras tillbaka. En bestämmelse av det slaget skulle således sakna mening om medlemsstaterna ändå kunde behålla sina egna system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar i den mening som avses i förordning nr 1151/2012 parallellt med den förordningen (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 118 och 120).
- 41 Det ska vidare påpekas, i motsats till vad Bulkons har gjort gällande vid domstolen, att den omständigheten att förordning nr 1151/2012 inte återger de övergångsbestämmelser som föreskrevs i artikel 5.11 i förordning nr 510/2006 till förmån för Republiken Bulgarien och Rumänien efter deras anslutning till unionen, avseende nationellt skydd för geografiska beteckningar och ursprungsbeteckningar som gällde vid anslutningen, inte på något sätt innebär att förordning nr 1151/2012 har frångått den uttömmande karaktären hos det system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som tidigare föreskrevs i förordning nr 510/2006.
- 42 De övergångsbestämmelser som föreskrevs i den bestämmelsen återgav de övergångsbestämmelser som tidigare föreskrevs vad gäller nationellt skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som redan existerade i de tio stater som anslöt sig till unionen den 1 maj 2004. Dessa övergångsbestämmelser ansågs emellertid inte vara en omständighet som var avgörande för att skyddssystemet i förordning nr 510/2006 skulle anses vara uttömmande, utan denna omständighet bekräftade endast att skyddssystemet var uttömmande (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 124–128).
- 43 Det är nämligen själva arten av det skyddssystem som införts genom förordning nr 510/2006, och redan innan dess genom förordning nr 2081/92 – vilken följer av skyddssystemets syfte att garantera att de geografiska namn som omfattas av förordningen ges ett enhetligt skydd inom gemenskapen och således säkerställa konkurrens på lika villkor för producenterna av produkter med sådana namn, till förmån för både producenterna och konsumenterna – som föranledde domstolen att dra slutsatsen att det i förordning nr 510/2006 föreskrevs ett enhetligt och uttömmande system för skydd av sådana namn, vilket uteslöt att det samtidigt fanns nationella system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar i den mening som avses i den förordningen (se, analogt, dom av den 8 september 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, punkterna 107–114). Såsom har konstaterats i punkterna 34–38 ovan eftersträvar förordning nr 1151/2012 samma syfte vad gäller det skydd för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som föreskrivs i förordningen.

- 44 Det ska även konstateras att den övergångsbestämmelse som föreskrevs i artikel 5.11 i förordning nr 510/2006 inte återges i förordning nr 1151/2012 enbart på grund av att den däri föreskrivna perioden hade löpt ut och att denna bestämmelse följaktligen hade blivit meningslös, eftersom de medlemsstater som avsågs i bestämmelsen vid utgången av perioden var skyldiga att fullt ut iaktta bestämmelserna i förordning nr 510/2006, vilka numera återges i förordning nr 1151/2012.
- 45 Med beaktande av de tvivel som den hänskjutande domstolen har gett uttryck för och de yttranden som Bulkons har ingett till EU-domstolen, ska det i detta avseende erinras om att enligt artikel 288 andra stycket FEUF är en sådan förordning som förordning nr 1151/2012 till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Enligt principen om unionsrättens företräde har unionsrätten företräde framför medlemsstaternas lagstiftning. Denna princip medför således en skyldighet för alla myndigheter i medlemsstaterna att säkerställa unionsbestämmelsernas fulla verkan, och medlemsstaternas lagstiftning kan inte påverka verkan av de unionsrättsliga bestämmelserna i nämnda stater (se, analogt, dom av den 2 april 2020, CRPNPAC och Vueling Airlines, C-370/17 och C-37/18, EU:C:2020:260, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 46 För att kunna säkerställa den fulla verkan av samtliga unionsbestämmelser åläggs de nationella domstolarna, genom principen om unionsrättens företräde, att i möjligaste mån tolka sin nationella rätt på ett sätt som är förenligt med unionsrätten (dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 57, och dom av den 21 oktober 2021, ZX (Rättelse av åtalsbeslutet), C-282/20, EU:C:2021:874, punkt 39).
- 47 Det är endast om det inte är möjligt att tolka den nationella rätten i enlighet med kraven i unionsrätten som den nationella domstol som ska tillämpa unionsbestämmelser är skyldig att säkerställa att dessa bestämmelser ges full verkan genom att, på eget initiativ, om det behövs, underlåta att tillämpa motstridande nationella bestämmelser, även senare antagna bestämmelser, utan att vare sig begära eller avvakta ett föregående upphävande av dessa genom lagstiftning eller på annan konstitutionell väg (dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 58 och där angiven rättspraxis, och dom av den 21 oktober 2021, ZX (Rättelse av åtalsbeslutet), C-282/20, EU:C:2021:874, punkt 40).
- 48 För det fall det inte är möjligt att göra en unionskonform tolkning är varje nationell domstol, inom ramen för sin behörighet och i egenskap av myndighet i en medlemsstat, således skyldig att med avseende på det anhängiggjorda målet underlåta att tillämpa varje nationell bestämmelse som strider mot en unionsbestämmelse som har direkt effekt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 juni 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 61 och där angiven rättspraxis, och dom av den 21 oktober 2021, ZX (Rättelse av åtalsbeslutet), C-282/20, EU:C:2021:874, punkt 41).
- 49 Vad för det andra gäller vilket system som är tillämpligt på marknaden i en medlemsstat ska det påpekas att förordning nr 1151/2012 visserligen har till syfte att införa ett enhetligt och uttömmande system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för de jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av dess tillämpningsområde, men att detta inte utgör hinder för tillämpning av ett system för skydd av geografiska namn som inte omfattas av dess tillämpningsområde (se, analogt, dom av den 8 maj 2014, Assica och Kraft Foods Italia, C-35/13, EU:C:2014:306, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 50 Det framgår av skäl 17 och artikel 5.1 och 5.2 i förordning nr 1151/2012 att det skyddssystem som föreskrivs i förordningen för ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar endast är tillämpligt på ursprungsbeteckningar avseende produkter där det finns ett direkt samband

mellan, å ena sidan, produkternas kvalitet eller egenskaper och, å andra sidan, deras geografiska omgivning, respektive geografiska beteckningar avseende produkter där det finns ett direkt samband mellan, å ena sidan, produkternas särskilda kvalitet, rykte eller andra egenskaper och, å andra sidan, deras geografiska ursprung (se, analogt, dom av den 7 november 2000, Warsteiner Brauerei, C-312/98, EU:C:2000:599, punkt 43 och där angiven rättspraxis, och dom av den 8 maj 2014, Assica och Kraft Foods Italia, C-35/13, EU:C:2014:306, punkt 29).

- 51 Geografiska ursprungsnamn, som enbart avser att betona produktens geografiska ursprung, oberoende av produktens utmärkande egenskaper, omfattas inte av tillämpningsområdet för förordning nr 1151/2012 i den mån den avser ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (se, analogt, dom av den 8 maj 2014, Assica och Kraft Foods Italia, C-35/13, EU:C:2014:306, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 52 Det skyddssystem som, i förekommande fall, kan tillämpas på marknaden i en medlemsstat på ett geografiskt namn som inte har registrerats på unionsnivå är det som är tillämpligt på geografiska namn avseende produkter där det inte föreligger något särskilt samband mellan produkternas egenskaper och deras geografiska ursprung (se dom av den 8 maj 2014, Assica och Kraft Foods Italia, C-35/13, EU:C:2014:306, punkt 31).
- 53 För att ett sådant system ska kunna tillämpas måste det emellertid vara förenligt med de krav som uppställs i unionsrätten. Det är i detta avseende nödvändigt att tillämpningen av nämnda system inte äventyrar målen med förordning nr 1151/2012. Med hänsyn till förordningens tillämpningsområde innebär detta att det skydd som ges enligt det aktuella nationella systemet inte får ha som resultat att garantera konsumenter att de produkter som omfattas av skyddet är av en viss kvalitet eller har en viss egenskap, utan endast att garantera att produkterna härrör från det geografiska området i fråga. Det är vidare nödvändigt att tillämpningen inte strider mot bestämmelserna i EUF-fördraget om fri rörlighet för varor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 maj 2014, Assica och Kraft Foods Italia, C-35/13, EU:C:2014:306, punkterna 33–35).
- 54 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att begreppet geografisk benämning enligt artikel 51.1 ZMGO avser såväl "ursprungsbeteckningar" som "geografiska beteckningar", i den mening som avses i den lagen. Det framgår vidare att var och en av dessa typer av beteckning enligt artikel 51.2 respektive 52.3 ZMGO ska användas för att beteckna produkter för vilka det finns ett direkt samband mellan, å ena sidan, produkternas kvalitet, rykte eller andra egenskaper och, å andra sidan, deras geografiska ursprung. De två sistnämnda bestämmelsernas lydelse motsvarar för övrigt i huvudsak lydelsen i artikel 5.1 a och b respektive artikel 5.2 a och b i förordning nr 1151/2012.
- 55 Den hänskjutande domstolen har dessutom preciserat att en geografisk beteckning, i den mening som avses i nämnda lag, ger konsumenterna garantier för att den angivna produkten har en hög kvalitet, beskriver produktens särskilda egenskaper och skapar ett hinder för den försämring av kvaliteten som skulle bli följden om icke registrerade producenter framställer samma produkt.
- 56 Det framgår således att de aktuella geografiska namnen inte utgör enkla geografiska namn i den mening som avses i den rättspraxis som det erinrats om i punkt 52 ovan, utan kvalificerade geografiska namn i den mening som avses i den rättspraxis som det erinras om i punkt 38 ovan, vilka kan jämföras med de ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som skyddas enligt förordning nr 1151/2012, vilket det emellertid ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

- 57 Det framgår dessutom av beslutet om hänskjutande och särskilt av tolkningsfrågans lydelse att den aktuella nationella lagstiftningens tillämpningsområde omfattar ”jordbruksprodukter och livsmedel”, vilka omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1151/2012, såsom preciseras i skäl 15 och anges i artikel 2 i förordningen. Detta framgår för övrigt av det nationella målet, i vilket det inte har bestritts att den aktuella produkten omfattas av det tillämpningsområdet.
- 58 Under dessa omständigheter, och med förbehåll för de kontroller som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra, kan ett sådant nationellt system för registrering och skydd av geografiska beteckningar avseende jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1151/2012 inte samexistera med det system för skydd av ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som föreskrivs i förordningen.
- 59 Den omständigheten att ett sådant nationellt system för registrering och skydd av kvalificerade geografiska beteckningar endast kan tillämpas för att reglera förhållandet mellan näringsidkare i den berörda medlemsstaten som – i den medlemsstaten – framställer de produkter för vilka de geografiska beteckningarna har registrerats i enlighet med den nationella lagstiftningen, och följaktligen endast är tillämplig på den nationella marknaden i den medlemsstaten, kan inte leda till att en sådan samexistens kan anses vara tillåten. Ett sådant system äventyrar nämligen syftena med förordning nr 1151/2012, eftersom det inte endast får till följd att konsumenterna garanteras att de berörda produkterna härrör från ett visst geografiskt område, utan de garanteras även att produkterna är av en viss kvalitet eller har en viss egenskap. Med tillämpning av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 53 ovan kan ett sådant system följaktligen inte anses vara förenligt med de krav som uppställs i unionsrätten.
- 60 Mot denna bakgrund ska frågan besvaras enligt följande. Förordning nr 1151/2012 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, i vilken det föreskrivs ett nationellt system för registrering och skydd av kvalificerade geografiska beteckningar avseende jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av förordningens tillämpningsområde, vilket endast är tillämpligt på tvister om intrång i de rättigheter som följer av beteckningarna mellan näringsidkare i den medlemsstaten, som – i nämnda medlemsstat – framställer de produkter för vilka de geografiska beteckningarna har registrerats i enlighet med lagstiftningen.

Rättegångskostnader

- 61 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tionde avdelningen) följande:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, i vilken det föreskrivs ett nationellt system för registrering och skydd av kvalificerade geografiska beteckningar avseende jordbruksprodukter och livsmedel som omfattas av förordningens tillämpningsområde, vilket endast är tillämpligt på tvister om intrång i de rättigheter som följer av beteckningarna mellan näringsidkare i den medlemsstaten, som – i nämnda medlemsstat – framställer de produkter för vilka de geografiska beteckningarna har registrerats i enlighet med lagstiftningen.

Underskrifter